

Årsredovisning 2019 för kommunstyrelsen

Sammanfattning

Under år 2019 sker uppföljning i form av delårsrapporter till kommunfullmäktige per den 30 april och den 31 augusti. Dessutom lämnas en årsredovisning per den 31 december. Budgetuppföljning till respektive styrelse och nämnd sker per mars och oktober. Kommunstyrelsens verksamhetsplan och budget omfattar även valnämnden, överförmyndarnämnden, arvodeskommittén, internationella kommittén, likabehandlingskommittén samt de rådgivande organen; rådet för funktionshinderfrågor, trygghetsrådet samt pensionärsrådet.

Kommunstyrelsen har haft ett fortsatt stort fokus på Solna stads framtida utveckling. En principöverenskommelse har tecknats med Humlegården om att utveckla Hagalunds arbetsplatsområde till en levande stadsdel med en blandning av bostäder, arbetsplatser och service i anslutning till den nya tunnelbanestationen Södra Hagalund.

Kommunstyrelsen har överlämnat ett förslag till detaljplan, som möjliggör byggandet av ett trygghetsboende i Bergshamra, till kommunfullmäktige för slutgiltigt beslut och godkänt utveckling av nya skolor på två platser i Solna, i Huvudsta och Bagartorp. Kommunstyrelsen har även överlämnat förslag till detaljplaner som möjliggör utbyggnad av tunnelbanan till Arenastaden till kommunfullmäktige för antagande. Vidare har kommunstyrelsen överlämnat en ny krishanteringsplan för 2019 – 2022, som reglerar beredskap och central krisledning vid omfattande eller extraordinära händelser, som antogs av kommunfullmäktige.

I kommunstyrelsens verksamhetsplan och budget för 2019 bedöms alla 6 nämndmål vara uppfyllda. Kommunstyrelsen har också huvudansvaret för genomförandet av 11 uppdrag. Uppdraget att driva ett utvecklingsarbete om hur stadens verksamheter såsom äldreomsorg, skola och förskola behöver utvecklas till år 2025 för att möta de kommande välfärdsbehoven pågår i samarbete med stadens förvaltningar. Det är ett omfattande och långsiktigt arbete, som kommer fortsätta även under 2020. Övriga uppdrag bedöms vara slutförda

Kommunstyrelsens resultat per 31 december 2019 är ett överskott jämfört med budget på 21,2 mkr. Den främsta förklaringen till avvikelsen är att medelsreserven för stadens tillväxt och utbyggnad om 15,0 mkr inte har tagits i anspråk samt ökade intäkter gällande stadens arrendeavtal.

Nämndens investeringsutgifter för 2019 är 11,9 mkr, vilket innebär ett överskott jämfört med budget på 15,4 mkr.

Revisionen redovisar ett överskott på 0,2 mkr.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner årsredovisning 2019 för kommunstyrelsen

Årsredovisning 2019

KOMMUNSTYRELSEN

KS/2018:2, behandlas på kommunstyrelsen i februari 2020.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndens ansvarsområden	3
Viktiga händelser	3
Mål och uppdrag	5
Ekonomisk analys	10
Verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete.....	11
Tvarsektoriella frågor	12
Medarbetare	14
Framtida utmaningar och förutsättningar.....	14
Konkurrensutsättning	16
Intern kontroll	16
Revisionen	17

Sammanfattning

Under år 2019 sker uppföljning i form av delårsrapporter till kommunfullmäktige per den 30 april och den 31 augusti. Dessutom lämnas en årsredovisning per den 31 december. Budgetuppföljning till respektive styrelse och nämnd sker per mars och oktober. Kommunstyrelsens verksamhetsplan och budget omfattar även valnämnden, överförmyndarnämnden, arvodeskommittén, internationella kommittén, likabehandlingskommittén samt de rådgivande organen; rådet för funktionshinderfrågor, trygghetsrådet samt pensionärsrådet.

Kommunstyrelsen har haft ett fortsatt stort fokus på Solna stads framtida utveckling. En principöverenskommelse har tecknats med Humlegården om att utveckla Hagalunds arbetsplatsområde till en levande stadsdel med en blandning av bostäder, arbetsplatser och service i anslutning till den nya tunnelbanestationen Södra Hagalund.

Kommunstyrelsen har överlämnat ett förslag till detaljplan, som möjliggör byggandet av ett trygghetsboende i Bergshamra, till kommunfullmäktige för slutgiltigt beslut och godkänt utveckling av nya skolor på två platser i Solna, i Huvudsta och Bagartorp. Kommunstyrelsen har även överlämnat förslag till detaljplaner som möjliggör utbyggnad av tunnelbanan till Arenastaden till kommunfullmäktige för antagande. Vidare har kommunstyrelsen överlämnat en ny krishanteringsplan för 2019 – 2022, som reglerar beredskap och central krisledning vid omfattande eller extraordinära händelser, som antogs av kommunfullmäktige.

I kommunstyrelsens verksamhetsplan och budget för 2019 bedöms alla 6 nämndmål vara uppfyllda.

Kommunstyrelsen har också huvudansvaret för genomförandet av 11 uppdrag. Uppdraget att driva ett utvecklingsarbete om hur stadens verksamheter såsom äldreomsorg, skola och förskola behöver utvecklas till år 2025 för att möta de kommande välfärdsbehoven pågår i samarbete med stadens förvaltningar. Det är ett omfattande och långsiktigt arbete, som kommer fortsätta även under 2020. Övriga uppdrag bedöms vara slutförda.

Kommunstyrelsens resultat per 31 december 2019 är ett överskott jämfört med budget på 21,2 mkr. Den främsta förklaringen till avvikelsen är att medelsreserven för stadens tillväxt och utbyggnad om 15,0 mkr inte har tagits i anspråk samt ökade intäkter gällande stadens arrendeavtal.

Nämndens investeringsutgifter för 2019 är 11,9 mkr, vilket innebär ett överskott jämfört med budget på 15,4 mkr.

Revisionen redovisar ett överskott på 0,2 mkr.

Nämndens ansvarsområden

Kommunstyrelsen leder, samordnar och har uppsikt över stadens samlade verksamheter. Kommunstyrelsen har också ansvar för arbetsgivarfrågor, mark- och exploateringsfrågor, trafik och översiktlig planering, frågor om näringspolitik samt ett övergripande integrationsansvar. Kommunstyrelsens verksamhetsplan och budget omfattar även valnämnden, överförmyndarnämnden, arvodeskommittén, internationella kommittén, likabehandlingskommittén samt de rådgivande organen; rådet för funktionshinderfrågor, trygghetsrådet samt pensionärsrådet. Under 2019 har två beredningar inrättats under kommunstyrelsen; miljö- och demokratiberedningen samt exploaterings- och fastighetsberedningen.

Viktiga händelser

Kommunstyrelsen har haft ett fortsatt fokus på Solna stads framtida utveckling. En principöverenskommelse har tecknats med Humlegården om att utveckla Hagalunds arbetsplatsområde till en levande stadsdel med en blandning av bostäder, arbetsplatser och service i anslutning till den nya tunnelbanestationen Södra Hagalund. En principöverenskommelse har också tecknats med Mengus om utveckling av markområdet intill det så kallade ”SAS-huset” i Frösundavik. Förutom utveckling av kontor på en befintlig parkeringsplats innehåller överenskommelsen bland annat tillgängliggörande av strandzonen utmed Brunnsviken, samt åtgärder för friluftslivet genom strandbad, utegym, tennis och andra aktiviteter som inbjuder till vistelse i parken. Kommunstyrelsen har även beslutat om principöverenskommelser med NCC för utveckling av kontor i kvarteret Yrket och med Fabege för utveckling av kontor och 350 bostäder i kvarteret Yrket och Fräsaren 10 i Solna Business Park.

En reviderad principöverenskommelse med HSB har antagits för området vid Ekelund. Inriktningen är att utveckla området med cirka 900 nya bostäder, förskolor och lokaler i bottenvåningen, att rusta upp strandpromenad och att öppna en ny tunnelbaneuppgång till Västra skogens tunnelbanestation. Ett tillägg till principöverenskommelsen med Järvastaden från 2004 avseende utvecklingen av Järvastaden har också antagits, som möjliggör en utveckling av ytterligare 2000 lägenheter och en idrottsplats i stadsdelen.

Kommunstyrelsen har vidare föreslagit kommunfullmäktige att anta detaljplaner och exploateringsavtal, som möjliggör för Järvastaden AB att uppföra 800 - 900 lägenheter och en förskola i kv Linnean i Järvastaden samt för

Signalisten att bygga ett trygghetsboende i Bergshamra. Kommunstyrelsen har också föreslagit kommunstyrelsen att anta en detaljplan och exploateringsavtal, som möjliggör för Skandia Bostäder AB att bygga cirka 225–300 nya bostäder, kontor, hotell, förskola vid Ballongberget. Det kommer också att uppföras en gång- och cykelbro som förbinder Ballongberget med Mälbron och därmed ger Frösunda en ny förbindelse till Arenastaden och Solna station.

Stadens arbete för en hållbar utveckling har fortsatt med beslut inom ett antal områden. Kommunstyrelsen har föreslagit att kommunfullmäktige antar detaljplaner för tunnelbanans gula linje. Kommunstyrelsen har även behandlat ett förslag till förbättringar av stombusstrafiken för ett stråk mellan Tappström – Brommaplan – Solna centrum och behandlar i maj stråket Solna centrum – Danderyds sjukhus – Tekniska Högskolan. I yttrande till Region Stockholm har staden framfört att turtätheten för pendeltågen vid Ulriksdals station på sikt bör öka och att en ny pendeltågsstation öppnas i Huvudsta när Mäljarbanan är utbyggd.

Inom ramen för ett hållbart Solna har kommunstyrelsen även tagit beslut om ett åtgärdsprogram för Ulvsundasjön och ett åtgärdsprogram för Igelbäcken, Edsviken och Lilla Värtan. Åtgärderna i programmen genererar betydande minskningar av bland annat dagvattnets miljöbelastning av vattenförekomsterna. Kommunstyrelsen har även beslutat att mål och strategier i den regionala vattenförsörjningsplanen ska användas som ett underlag i planeringen och överlämnat förslag till kommunfullmäktige om att godkänna en utökning av Norrvattens låneram att användas för investeringar i vattenverket för att upprätthålla och utöka produktionen.

Kommunstyrelsen har även beslutat om en klimatstrategi, som lägger fast stadens målsättningar inom klimatområdet och lyfter fram ett antal strategier med syfte att minska stadens klimatpåverkan och minimera de effekter som uppstår av ett förändrat klimat. Kommunstyrelsen har godkänt uppdatering av ”På väg mot ett hållbart Solna”, stadens vägledning för exploatörernas medverkan vid planering och byggande.

Kommunstyrelsen har vidare godkänt utveckling av nya skolor i Solna. Det har dels tecknats en principöverenskommelse med Vasakronan om att ändra detaljplanen för fastigheten Diktaren 1 i Huvudsta för att möjliggöra grundskoleverksamhet för Engelska Skolan, dels fattats beslut om att upplåta tomträtt för skoltomten i Bagartorp till Hemsö för att uppföra ett högstadium, som kommer att drivas av Raoul Wallenbergskolan. Kommunstyrelsen har även beslutat att ändra placeringen för nybyggnationen av en ny kommunal skola i Huvudsta till Tallbackaskolans nuvarande tomt. Dessa nya skolor ingår i den skolförsörjningsplan som skolnämnden har beslutat om och som kommunstyrelsen har beslutat att ta del av.

Kommunstyrelsen har redovisat tekniska nämndens genomlysning av parkeringssystemet till kommunfullmäktige, med förslag till reviderade avgifter från 1 oktober 2019.

Kommunstyrelsen har överlämnat en ny krishanteringsplan som antogs av kommunfullmäktige. I planen regleras beredskap och central krisledning vid omfattande eller extraordinära händelser. Samtidigt har kommunstyrelsen beslutat att ansluta sig till den gemensamma målbilden om en trygg, säker och störningsfri region, som Samverkan Stockholmsregionen har föreslagit. Planen följdes upp med en risk- och sårbarhetsanalys, som kommunstyrelsen beslutade att lämna över till Länsstyrelsen och MSB.

Vidare har kommunstyrelsen:

- antagit en överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län, under förutsättning att samtliga kommuner i Stockholms län medverkar i överenskommelsen.
- föreslagit kommunfullmäktige att besluta bifalla förslag om att avveckla Vårlyus AB.
- lämnat förslag till kommunfullmäktige om att förtydliga regelverket kring felparkeringsavgifterna.
- reviderat stadens riktlinjer för resor.
- antagit riktlinjer för IT och informationssäkerhet samt föreslagit kommunfullmäktige att anta ny IT-policy.
- antagit riktlinjer för arbetet med nationella minoriteter.
- inrättat och fastställt direktiv dels för en miljö- och demokratiberedning, dels för en exploaterings- och fastighetsberedning.
- återrapporerat uppdraget om att planera för ett äldreboende i norra Solna med uppdrag om att ta fram en principöverenskommelse med Signalisten om att uppföra ett äldreboende på stiftelsens mark i Bagartorp.
- beslutat om att utarrendera stadens mark för förhyrda parkeringar till Signalisten, som därmed övertar ansvaret för förhyrd parkering.
- beslutat om att uppdra till Signalisten att hyra ut stadens tillfälliga bostäder på korttidskontrakt till ungdomar (inledningsvis cirka 50 lägenheter).

Solna stad, inklusive stadsledningsförvaltningen, har genomfört en medarbetarundersökning under våren.

Svarsfrekvens för stadsledningsförvaltningen var 94 procent och HME-resultatet (Hållbart Medarbetar Engagemang), uppgick till 86 för förvaltningen (år 2018: HME 83).

Stadsledningsförvaltningen har implementerat de nya avtalen för IT och telefoni. Under perioden har även utvecklingen av Solnas hemsida, solna.se, fortsatt och en plattform för att tillhandahålla bättre och fler e-tjänster inom stadens verksamheter implementerats. Dessutom har ett utvecklingsarbete påbörjats för att identifiera hur stadens verksamheter behöver utvecklas till år 2025 för att möta de kommande välfärdsbehoven.

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har i Solna stads verksamhetsplan och budget 2019 med inriktning för 2020-2021 beslutat om nämndmål och uppdrag för nämnderna.

Nämndmål

Kommunfullmäktiges beslutade mål för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Måluppfyllelsen för nämndmålen bedöms genom en sammanvägning av genomförda aktiviteter och relevanta mått. Målen bedöms enligt:

- Målet uppfylls i år
- Målet uppfylls till stor del i år
- Målet uppfylls delvis i år
- Målet uppfylls inte i år

En sammanfattning av bedömningarna för nämndmålen ser ut så här:

Nämndmål
 Kommunstyrelsen ska ta tillvara Solnas intressen i Stockholmsregionen.
 Kommunstyrelsen ska säkerställa att Solna stad kan möta tillväxt och utbyggnad på ett hållbart sätt för dagens och morgondagens solnabor.
 Solna ska vara en trygg och serviceinriktad stad.
 Solna ska ta tillvara solnabornas och företagarnas engagemang i stadens utveckling.
 Solna stad ska säkra kompetensförsörjningen genom att vara en bra arbetsgivare med engagerade medarbetare.
 Kommunstyrelsen ska säkerställa att nyanlända ges goda förutsättningar för att starta sina nya liv i Solna.

Kommunstyrelsen ska ta tillvara Solnas intressen i Stockholmsregionen.

- Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts genom beskrivningar av ett antal genomförda aktiviteter. Det handlar om aktiviteter för att driva viktiga infrastrukturfrågor, etablering av företag, samverkan med regionala aktörer och intressebevakning i allmänhet.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetet med planeringen för utbyggnaden av tunnelbanan och Mälarbanan med främst Region Stockholm och Trafikverket.
- Godkännandet av överenskommelsen om bibehållt kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län, under förutsättning att samtliga kommuner i Stockholms län medverkar i överenskommelsen.
- Etableringen av bland annat ICA, Bayer och Arbetsförmedlingen i nya lokaler i Solna. De kommande åren kommer även Net Insight, Arla, Knightec, AGA, Randstad, Huawei, SCB, Skolverket, Arbetsmiljöverket med flera att etablera sig i Solna.
- Överlämnat förslag till kommunfullmäktige om att godkänna en utökning av Norrvattens låneram och att avveckla Vårlyjus AB.
- Yttrat sig till Region Stockholm/Trafikförvaltningen över deras förslag till förändringar i kollektivtrafiken i Solna inför 2020. I yttrandet framfördes bland annat att turtätheten för pendeltågen vid Ulriksdals station

på sikt bör öka och att en ny pendeltågsstation öppnas i Huvudsta när Mäljarbanan är utbyggd.

- Yttrat sig till Stockholms stad över förslaget till ny detaljplan för Gjutmästaren 6 och 9 i Ulvsunda, som inte har beaktat Norrenergis utbyggnad.
- Yttrat sig till Sundbybergs stad över förslaget till ny detaljplan för Sundbybergs stadskärna inklusive utbyggnad av Mäljarbanan. Kommunstyrelsen påpekade att det fortfarande saknas en analys av vilka konsekvenser detaljplanen får för de olika trafikslagen utanför planområdet i Sundbyberg, vilket riskerar att påverka trafiken i Solna stad.

Kommunstyrelsen ska säkerställa att Solna stad kan möta tillväxt och utbyggnad på ett hållbart sätt för dagens och morgondagens solnabor.

Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts dels genom ett antal nyckeltal, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter.

Under 2019 fortsätter både antalet invånare och arbetsplatser att öka. Ökningen av antalet arbetsplatser är cirka 3 500 på årsbasis, vilket motsvarar cirka 4 procent. Det innebär Solna befäster sin position som tillväxtmotor och den mest arbetsplatstäta kommunen i riket. Totalt har Solna drygt 95 000 arbetsplatser. Antal färdigställda bostäder under året är 893, vilket är i linje med översiktsplanens intention om cirka 800 nya bostäder per år.

SKL och Kolada har utformat ett kommunindex, som successivt mäter kommunernas ekonomiska, sociala och miljömässiga hållbarhet. I denna sammanställning vid avläsningstillfället 2019 tillhör Solna den översta kvartilen i kommunsverige i 17 av de 28 kriterierna. Det är ett högt resultat och högre än tidigare år. I riket hamnar Solna i denna sammanställning bland de tio främsta kommunerna kring hållbarhet.

Bland de ekonomiska kriterierna, där Solna hamnar i den översta kvartilen, ingår bland annat att utbildningsnivån, den demografiska försörjningskvoten, nettopendlingen och andelen nyregistrerade företag är hög, att skattesatsen är låg och att soliditeten för kommunkoncernen är hög. Bland de sociala kriterierna ingår bland annat att andelen långtidsarbetslösa är låg, att andelen behöriga till yrkesprogram i årskurs 9 och medellivslängden är hög, högt skattat hälsoläge och även hög tillit bland stadens invånare samt en liten andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll och få hushåll med försörjningsstöd. Bland de miljömässiga kriterierna ingår bland annat låga utsläpp av växthusgaser per invånare och lite hushållsavfall per invånare. Sammantaget innebär detta att Solna tillhör toppskiktet bland hållbara kommuner. I två av kriterierna, valdeltagande och andelen hushållsavfall som materialåtervinns, tillhör Solna den lägsta kvartilen.

Kolada har på uppdrag av Finansdepartementet även en sammanställning av hållbara nyckeltal, som är baserad på målen i FN:s Agenda 2030. I denna tillhör Solna översta kvartilen i 25 av 48 tillgängliga nyckeltal och den lägsta kvartilen i 8 av nyckeltalen. Även detta är bland de högre resultaten i kommunsverige.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Analys av kort- och långsiktigt ekonomiska hållbara förutsättningar inför framtagandet av stadens planeringsförutsättningar inför 2020-2022. Förutom ekonomiska kalkyler görs prognos och uppföljningar av bostadsbyggandet, befolkningsförändringar per åldersgrupp och stadsdel samt omvärldsanalyser som kan komma förändra förutsättningar i framtiden. Utifrån dessa underlag justeras årligen nämndernas förutsättningar och ekonomiska ramar enligt stadens finansiella mål och riktlinjer.
- Implementering av de fyra strategierna i översiktsplanen som ska möjliggöra att Solna ska fortsätta att växa hållbart. Samordningen av arbetet med miljöpolicyen med tillhörande miljöstrategi i staden. Framtagandet av en klimatstrategi.
- Ett fokusområde i stadens miljöpolicy är hållbar stadsutveckling. En resvaneundersökning för de omkring 22 000 som arbetar i Arenastaden, visar att 52 procent reser med kollektivtrafik till och från sina arbetsplatser och att ytterligare 20 procent cyklar eller promenerar. Det är det högst uppmätta värdet av hållbart resande hittills i tio analyserade stadsdelar runt om i Sverige.
- Solnamodellens arbete med att få solnabor att gå från bidrag till egen försörjning genom ett individanpassat arbetssätt med vägledning, utbildning och tillsammans med arbetsgivare, samarbetspartners och utbildningsleverantörer.

Solna ska vara en trygg och serviceinriktad stad.

Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts dels genom ett antal nyckeltal, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter.

En viktig del i en serviceinriktad stad är hur väl ärenden av olika slag besvaras och hur svaren uppfattas. Under året har ca 108 000 ärenden registrerats i staden, varav 57 procent inkom via telefon, 22 procent via webbformulär och 20 procent var besök i receptionen. Av alla ärenden som inkom löstes 60 procent direkt av kontaktcenter. 89 procent av de inkomna ärendena fick svar inom 3 dagar.

Den årliga mätningen av Solnas service- och myndighetsutövning till företagare visar att stadens service fortsätter att öka till ett totalt NKI på 76 (75). Solna klättrar till en femte plats bland större kommuner i Sverige och på samtliga serviceområden ligger staden över genomsnittet för alla kommuner som mäts. Arbete pågår kontinuerligt för att hålla en fortsatt hög nivå på servicen.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Stadens trygghetsarbete tillsammans med polisen, som utgår från det samverkansavtal och medborgarlöften som finns mellan staden och polisen för att öka tryggheten i Solna. Under 2019 har samverkansavtalet och medborgarlöftena uppdaterats för 2019.
- Stadens trygghetsarbete har utvecklats och bland annat har arbetssättet med felparkerade bilar som ägs av bilmålvakter strukturerats upp. Fyra trygghetsvandringar har genomförts i syfte att identifiera miljöer och områden som kan upplevas som otrygga i Solna. I samband med trygghetsvandringarna har en medborgardialog genomförts.
- En ny krishanteringsplan för 2019 – 2022 har antagits av kommunfullmäktige. I planen regleras beredskap och central krisledning vid omfattande eller extraordinära händelser. Planen har följts upp med en risk- och sårbarhetsanalys, som kommunstyrelsen beslutade att lämna över till Länsstyrelsen och MSB.
- Ett omfattande arbete har genomförts för att utveckla av Solnas hemsida, solna.se, i syfte att förbättra informationen och servicen till solnabor och företagare inklusive fler och bättre e-tjänster. Parallellt har en utveckling av kontaktcenter skett.
- Utbildningen och nätverket för kunskapsutbyte mellan medarbetare i staden som har kontakt med företag i sin yrkesroll "Service i Samverkan" har fortsatt. Syftet är att öka kunskapen om näringslivet och dess behov samt att öka kunskapen om varandras olika roller för att säkra partnerskap och förbättra stadens service och bemötande.

Solna ska ta tillvara solnabornas och företagens engagemang i stadens utveckling.

 Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts genom beskrivningar av ett antal genomförda aktiviteter. Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Arbetet med att utveckla dialogen med fokus på medborgarna i samrådsprocessen har fortsatt. Bland annat har marknadsföringen och formerna för genomförandet av samrådsmöten utvecklats.
- Fyra trygghetsvandringar har genomförts i syfte att identifiera miljöer och områden som kan upplevas som otrygga i Solna. I samband med trygghetsvandringarna har en medborgardialog genomförts.
- Solnamodellens arbete med att få solnabor att gå från bidrag till egen försörjning genom ett individanpassat arbetssätt med vägledning, utbildning och tillsammans med arbetsgivare, samarbetspartners och utbildningsleverantörer. Sammantaget bidrar stadens näringslivsarbete och stadens arbetsmarknadsarbete till att ta tillvara företagens engagemang i stadens utveckling.
- Ett omfattande arbete har gjorts med ny och uppdaterad information och struktur på nya Solna.se, som lanserades i november.
- För att främja nyföretagande och stötta soloföretagare har fyra Bofficemöten och fem starta eget seminarier genom Nyföretagarcentrum genomförts. Tillsammans med ALMI, Enterprise Europe Network och Region Stockholm har Solna via näringslivsenheten också arrangerat ett tillväxtseminarium för företag som vill växa och utveckla sin verksamhet.

Solna stad ska säkra kompetensförsörjningen genom att vara en bra arbetsgivare med engagerade medarbetare.

 Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts dels genom ett antal nyckeltal, dels av genomförda aktiviteter.

I februari genomfördes stadens medarbetarundersökning. Det totala HME-indexet (medarbetarengagemanget) uppgick i årets mätning till 80,5 - vilket är en liten ökning mot föregående år. Resultatet är således fortsatt bra och

står sig även bra i relation till andra kommuner. Sjukfrånvaron sjönk något i staden under året och uppgick till 6,8 procent (6,9%, motsvarande period 2018). Kontinuerliga analyser görs av sjukfrånvaron och riktade insatser för att minska sjukfrånvaron genomförs på förvaltningarna.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Genomförande av årets medarbetarundersökning. Resultatet har presenterats, analyserats och handlingsplaner har tagits fram inom stadens förvaltningar.
- Implementering av framtagna ledarskapslöften och chefs- och medarbetarsamtalsmallar som har påbörjats under 2019.
- Upphandlingen av ett nytt rekryteringssystem har genomförts för att understödja verksamheternas rekryteringar.
- Ett projekt för framtagande och implementering av en digital introduktion av nya medarbetare i staden har startat.
- Projekt Digitalt medarbetarskap pågår för att höja medarbetarnas it-kompetens inom framförallt förskola, skola och omsorg.

Kommunstyrelsen ska säkerställa att nyanlända ges goda förutsättningar för att starta sina nya liv i Solna.

 Målet uppfylls i år

Måluppfyllelsen mäts av genomförda aktiviteter.

Enligt bostättningslagen ska Solna under 2019 bosätta 126 nyanlända med uppehållstillstånd. Under perioden har 108 personer bosatts och av dessa har 63 varit kvotflyktingar. Mottagning av kvotflyktingar innebär ett större uppdrag då dessa personer inte har vistats i Sverige under asylprocessen, många har stora vårdbehov och vissa kommer från mycket enkla förhållanden och behöver grundläggande information och träning i att leva i det svenska samhället.

De anvisade nyanlända har erbjudits bostäder på före detta Stenbackaskolans tomt, vid Förvaltarvägen eller inom ramen för Signalistens befintliga bestånd med tillfälliga kontrakt. Samverkansavtalet med Signalisten har därmed medfört att staden har kunnat säkerställa bostäder med tillfälliga hyreskontrakt till alla anvisade nyanlända utan att behöva uppföra ytterligare bostäder. Därutöver erbjuder kompetensnämnden praktiskt stöd, språkundervisning, samhällsorientering och stöd till att söka utbildning och arbete. Kompetensnämnden erbjuder också nyanlända med tillfälliga hyreskontrakt hjälp att söka permanent bostad.

Uppdrag

Kommunfullmäktiges beslutade uppdrag för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Status för uppdragen bedöms enligt:

- Uppdraget är slutfört
- Uppdraget pågår enligt plan
- Uppdraget pågår med avvikelse
- Uppdraget avbrutet eller har inte startat.

Uppdrag
 Kommunstyrelsen får i uppdrag att driva ett utvecklingsarbete om hur stadens verksamheter såsom äldreomsorg, skola och förskola behöver utvecklas till år 2025 för att möta de kommande välfärdsbehoven.
 Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med omvårdnadsnämnden och byggnadsnämnden planera för ett nytt vård- och omsorgsboende i norra Solna.
 Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med berörda nämnder ta fram en handlingsplan för att minska barngruppernas storlek inklusive behov av finansiering.
 Socialnämnden får i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram handlingsplan för det fortsatta arbetet med hemmaplanslösningar.
 Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram handlingsplan för det fortsatta arbetet med hemmaplanslösningar.
 Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för klimatanpassning och minskad

Uppdrag
klimatpåverkan i Solna.
✓ Kommunstyrelsen och tekniska nämnden får i uppdrag att slutföra arbetet med genomlysningen av parkeringssystemet.
✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med tekniska nämnden, kultur- och fritidsnämnden, Sundbybergs stad och övriga berörda aktörer ta fram en plan för utvecklingen av Ursviks friluftsområde.
✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med övriga berörda nämnder och markägaren utifrån länsstyrelsens utlåtande anordna en kommunal badplats i första hand i Frösundavik och i andra hand på annan lämplig plats i Brunnsviken. (Uppdraget från 2018 fortsätter under 2019)
✓ Kommunstyrelsens uppdrag att utreda förutsättningarna för att minska bullerstörningarna i Bergshamra från Bergshamravägen (E18) fortsätter och utvidgas till att också omfatta bullerstörningarna i Frösunda inklusive Ritorp från Uppsalavägen (E4). (Uppdraget från 2018 fortsätter och breddas under 2019)
✓ Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med trygghetsrådet initiera ett samarbete med andra kommuner i länet och berörda myndigheter för att utreda förutsättningarna för att komma till rätta med problematiken med uppställda bilar till följd av så kallade bilmålvakter.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att driva ett utvecklingsarbete om hur stadens verksamheter såsom äldreomsorg, skola och förskola behöver utvecklas till år 2025 för att möta de kommande välfärdsbehoven.

⏸ Uppdraget pågår med avvikelser.

Uppdraget pågår i samarbete med stadens förvaltningar. Det är ett omfattande och långsiktigt arbete, som kommer att fortsätta även under 2020.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med omvårdnadsnämnden och byggnadsnämnden planera för ett nytt vård- och omsorgsboende i norra Solna.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget har genomförts och slutrapporterats på kommunstyrelsen i december. Kommunstyrelsen beslutade att ge stadsledningsförvaltningen i uppdrag att utarbeta ett förslag till principöverenskommelse med Bostadsstiftelsen Signalisten om utveckling av ett nytt vård- och omsorgsboende i Bagartorp.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med berörda nämnder ta fram en handlingsplan för att minska barngruppernas storlek inklusive behov av finansiering.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget har genomförts och slutrapporterats på kommunstyrelsen i oktober.

Socialnämnden får i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram handlingsplan för det fortsatta arbetet med hemmaplanslösningar.

✓ Uppdraget är slutfört.

Under juni har uppdraget om socialnämndens handlingsplan för arbetet med hemmaplanslösningar rapporterats till socialnämnden och kommunstyrelsen.

Omvårdnadsnämnden får i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram handlingsplan för det fortsatta arbetet med hemmaplanslösningar.

✓ Uppdraget är slutfört.

Under september har uppdraget om omvårdnadsnämndens handlingsplan för arbetet med hemmaplanslösningar rapporterats till omvårdnadsnämnden och kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för klimatanpassning och minskad klimatpåverkan i Solna.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget har genomförts och slutrapporterats på kommunstyrelsen i december genom att kommunstyrelsen antog Solna stads strategi för minskad klimatpåverkan och anpassning till ett förändrat klimat. I beredningen inför beslutet har ett förslag till strategi skickats på remiss till stadens nämnder.

Kommunstyrelsen och tekniska nämnden får i uppdrag att slutföra arbetet med genomlysningen av parkeringssystemet.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget om en genomlysning av parkeringssystemet har genomförts och slutrapporterats till tekniska nämnden i april och till kommunstyrelsen i maj.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med tekniska nämnden, kultur- och fritidsnämnden, Sundbybergs stad och övriga berörda aktörer ta fram en plan för utvecklingen av Ursviks friluftsområde.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget har genomförts och avrapporterats på kommunstyrelsen i december genom att kommunstyrelsen godkände redovisad inriktning för att utveckla Ursviks friluftsområde inom Igelbäckens naturreservat.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med övriga berörda nämnder och markägaren utifrån länsstyrelsens utlåtande anordna en kommunal badplats i första hand i Frösundavik och i andra hand på annan lämplig plats i Brunnsviken. (Uppdraget från 2018 fortsätter under 2019)

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget om att anordna en kommunal badplats i första hand i Frösundavik har avrapporterats i mars genom kommunstyrelsens beslut om att teckna en principöverenskommelse med Mengus om utvecklingen av markområdet i Frösundavik, som inkluderar utveckling av ett strandbad.

Kommunstyrelsens uppdrag att utreda förutsättningarna för att minska bullerstörningarna i Bergshamra från Bergshamravägen (E18) fortsätter och utvidgas till att också omfatta bullerstörningarna i Frösunda inklusive Ritorp från Uppsalavägen (E4). (Uppdraget från 2018 fortsätter och breddas under 2019)

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget har slutförts och avrapporterats till kommunstyrelsen i december.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med trygghetsrådet initiera ett samarbete med andra kommuner i länet och berörda myndigheter för att utreda förutsättningarna för att komma till rätta med problematiken med uppställda bilar till följd av så kallade bilmålvakter.

✓ Uppdraget är slutfört.

Uppdraget att tillsammans med Trygghetsrådet initiera ett samarbete med berörda aktörer för att komma till rätta med problematiken med uppställda bilar till följd av så kallade bilmålvakter, har genomförts och slutrapporterats till kommunstyrelsen i juni.

Ekonomisk analys

Utfall och årsprognos

Nämndens nettokostnader uppgår till 133,1 mkr, vilket innebär en minskning med 1,5 mkr (1,1 %) jämfört med föregående år. Förändringen förklaras av ökade intäkter, 6,9 mkr (8,2 %), huvudsakligen arrendeintäkter.

Kommunstyrelsen visar ett överskott på 21,2 mkr, jämfört med budget. Överskottet förklaras framförallt av att medelsreserven för stadens tillväxt och utbyggnad om 15 mkr inte har tagits i anspråk. Vidare beror de lägre

kostnaderna till viss del på stadens nya avtal för telefoni och bredband. Även ökade intäkter bidrar, framför allt beroende på arbetet med att se över stadens arrendavtal.

Periodens utfall och årsprognos

mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2019	2018	% 19/18	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Taxor och avgifter	1,4	8,9		0,9	0,5	1,2	0,2
Hyror och arrenden	12,8	10,7		4,3	8,5	12,7	0,1
Bidrag	12,3	7,8		-2,4	14,8	11,0	1,3
Försäljning av verksamhet	45,8	4,5		1,2	44,6	44,6	1,2
Övriga intäkter	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Interna intäkter (kto 39)	17,0	50,6		5,3	11,7	17,0	0,0
Summa intäkter	89,3	82,5	8,2 %	9,3	80,1	86,5	2,8
Personalkostnader	-102,1	-95,3		-0,1	-102,0	-101,5	-0,6
Köp av verksamhet/tjänster	-69,1	-63,8		13,7	-82,8	-65,4	-3,7
Lokalkostnader	-6,4	-6,3		-0,1	-6,4	-6,4	0,0
Kapitalkostnader	-8,5	-13,2		-3,2	-5,3	-8,5	0,0
Övriga kostnader	-30,2	-29,9		0,5	-30,7	-35,2	5,0
Interna kostnader (kto 79)	-6,1	-8,6		1,1	-7,2	-5,8	-0,3
Summa kostnader	-222,5	-217,1	2,5 %	11,9	-234,4	-222,8	0,3
Verksamhetens nettokostnader	-133,1	-134,6	-1,1 %	21,2	-154,3	-136,3	3,2

Nämndens helårsprognos per oktober var ett överskott mot budget på 18 mkr. Det slutliga utfallet är 21,2 mkr, vilket ger en differens mellan resultat och prognos i oktober om 3,2 mkr. Prognosavvikelsen beror på ökade intäkter under årets sista månader.

Investeringar

Kommunstyrelsens investeringar är projekt inom digitalisering och välfärdsteknik och budgeten uppgår till 15,0 mkr för både stadsövergripande och förvaltnings-specifika investeringar. Kommunstyrelsen har även 0,4 mkr i investeringsbudget för kapitalinventarier, arbetsmiljöåtgärder m.m.

Investeringsutgifterna 2019 är 11,9 mkr och är kopplade till digitalisering och välfärdsteknik. Helårsprognosen för kommunstyrelsens investeringsbudget är i nivå med årets utgifter. Det är framförallt investeringar för digitalisering och välfärdsteknik som har varit lägre än budgeterat, vilket beror på att fokus under året varit på förstudier och behovsanalyser.

Investeringsutfall och årsprognos

mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2019	2018	Differens 19/18	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Digitalisering/välfärdsteknik	-11,9	-13,4	-1,5	3,1	-15,0	-12,0	0,1
Kapitalinventarier, arbetsmiljöåtgärder m.m.	0,0	-0,2	-0,2	0,4	-0,4	-0,1	0,1

Verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete

Arbetet med att utveckla styr- och uppföljningssystemet fortsätter och har bidragit till en effektivare hantering av planerings- och uppföljningsprocesserna för staden och nämnderna. En stor effektivisering och kvalitetshöjning har också åstadkommit genom att stadens och nämndernas planerings- och uppföljningsprocesser numera görs i ett gemensamt system (Stratsys).

Stadsledningsförvaltningen har därutöver bland annat:

- Fortsatt arbetat med att vidareutveckla stadens avtalsuppföljning.
- Upphandlat och driftsatt en e-tjänstplattform.
- Implementerat nya driftavtal inom it-området, vilket bidrar till en effektivare arbetsmiljö och större möjligheter till en än mer digitaliserad verksamhet.
- Vidareutvecklat arbetssätt för kontaktcenter för ökad service och bemötande samt förstärkt kunskapen och verksamhetsförståelsen inom kontaktcenter.

- Utvecklat och lanserat nya Solna.se med 46 tillhörande nya e-tjänster utöver de 50-talet som fanns tidigare.
- Fortsatt arbetet med "Digitalt medarbetarskap" med målet att höja den digitala kompetensen hos anställda inom förskola, vård och omsorg.
- Utifrån uppdraget i verksamhetsplan och budget för 2019 bedrivit ett utvecklingsarbete med fokus på hur stadens verksamheter behöver utvecklas till 2025 för att möta de framtida välfärdsbehoven.

Tvarsektoriella frågor

Solna stad har väl utvecklade metoder för att arbeta med de tvarsektoriella frågorna; internationellt arbete, likabehandlingsarbete och strategiskt miljöarbete. Kommunstyrelsen, kommittéer och råd skapar tillsammans med stadsledningsförvaltningen förutsättningar för arbetet bland annat genom kunskapsuppbyggnad, erfarenhetsutbyte och samarbete. Nämnderna har uppdraget att använda de tvarsektoriella perspektiven för att utveckla den egna verksamheten och stödja nämndens måluppfyllelse. Det tvarsektoriella arbetet följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

Internationellt

Kommunstyrelsens internationella arbete har under året haft fokus på att stödja målinriktat arbete som bidrar till verksamhetsutveckling och rustar barn och unga för framtiden. Internationella kommittén har genomfört dialogmöten med nämndpresidier och förvaltningschefer för att ge stöd i processen att identifiera hur internationella aktiviteter effektivt kan stödja nämndens måluppfyllelse. Stadsledningsförvaltningen stödjer på samma sätt förvaltningsorganisationen.

Långsiktiga relationer är en framgångsfaktor i det internationella arbetet. Staden deltar aktivt i det europeiska storstadsnätverket Eurocities Social Affairs Forum som fokuserar på sociala frågor i vid bemärkelse, från förskola till äldreomsorg. Sociala innovationer och digitaliseringens möjligheter att tackla sociala utmaningar har varit och kommer fortsatt att vara i fokus för forumets aktiviteter, liksom nya modeller för interaktivt utbyte och lärande mellan städer. Eurocities är stadens främsta källa till omvärldsbevakning, kunskaps- och erfarenhetsutbyte om utvecklingen i europeiska städer med särskilt fokus på framtidens välfärd.

Staden är även medlemmar i nätverket European Forum for Urban Security (Efus) som arbetar med trygghets- och säkerhetsfrågor i stadsmiljö. Inom ramen för trygghetsarbetet deltar staden i ett EU-projekt med syfte att kartlägga bakomliggande faktorer till radikalisering och hur dessa kan förebyggas. Staden deltar i EU:s Regionkommittés initiativ "Cities and Regions for integration" där städer delar med sig av exempel på framgångsrikt arbete för integration av flyktingar och migranter.

Stadsledningsförvaltningen leder ESF-projektet "Digitalt medarbetarskap" som syftar till att stärka digitalisering och digital kompetens hos personal i förskola, förskoleklass och fritidshem samt inom vård och omsorg. Projektet har studerat användning av digitala verktyg i stadens danska vänort Gladsaxe. Internationella kommitténs resebidrag har bidragit till studieresor på teman som socialt arbete i Lettland samt kultur, idrott, kontakter och utbyten med ungdomar från andra länder i Spanien och Malta.

Årets Europadag har uppmärksammats genom frågetävlingen "Vem vet mest om EU?" för åttondeklassare och seminariet "EU:s bästa sidor" där de som använder det internationella arbetet i sin verksamhetsutveckling delade med sig av sina erfarenheter. Framtidens välfärdstjänster, aktivt och hälsosamt åldrande, vänskaplig kollegial granskning som metod för verksamhetsutveckling i skolan samt socialtjänstens arbete för att trygga barns säkerhet stod på agendan. Vid internationella kommitténs frukostmöte "Internationell inspiration till frukost" presenterades exempel från årets internationella arbete. Utmärkelsen "Årets Internationalist" delades ut till rektorn på Solna Gymnasium för målmedvetet och framgångsrikt arbete med att skapa en internationell profil på skolan.

Kommunstyrelsens internationella arbete har bidragit till att uppfylla stadens övergripande mål.

Likabehandling

Kommunstyrelsens likabehandlingsarbete har under året haft fokus på att stödja och uppmärksamma likabehandlingsarbete som syftar till att säkra att Solnaborna får likvärdigt bemötande och service i mötet med alla av Solna stad finansierade verksamheter. Likabehandlingskommittén har genomfört dialogmöten med nämndpresidier för att ta del av det likabehandlingsarbete som pågått och avstämning har skett avseende hur kommittén på bästa sätt kan stödja detta arbete. Stadsledningsförvaltningen har på motsvarande sätt stöttat förvaltningsorganisationen under året.

Ett omfattande arbete med att utveckla stadens externa webbplats har genomförts. Ledord har varit modern design, digital tillgänglighet för alla och fokus på självservice där det ska vara lätt för medborgarna att hitta och kunna utföra sina ärenden på egen hand. Alla ska ha möjlighet att ta till sig innehållet och använda webbplatsen med eller utan hjälpmedel. Den nya designen har bättre kontraster för ökad läsbarhet samt fungerar nu bra att besöka på alla skärmstorlekar. Det är genom översättningstjänster som Google translate enkelt att översätta alla sidor till önskat språk. Webbplatsen erbjuder även grundläggande innehåll på lättläst svenska samt på finska.

Stadens kontaktcenter arbetar ständigt med att utveckla service och bemötande till medborgare och andra som har ärenden till staden. Under hösten genomfördes mätning av kundnöjdheten med fokus både på bemötande och hantering av ärenden.

Internationella kvinnodagen den 8 mars uppmärksammades med ett seminarium på temat "Kvinnors rättigheter - hur ser situationen ut i dag utanför och på nätet?". FN-dagen den 24 oktober uppmärksammades med berättelser om förintelsen och hur det är att leva som diskriminerad minoritet.

Kommunstyrelsens likabehandlingsarbete har bidragit till att uppfylla stadens övergripande mål och även till kommunstyrelsens mål om att Solna ska vara en trygg och serviceinriktad stad samt skolnämndens mål om att alla stadens skolor ska erbjuda en trygg arbetsmiljö präglad av respekt för varje enskild elev.

Miljö

Kommunstyrelsens miljöarbete utgår från den av kommunfullmäktige antagna miljöpolicy med tillhörande miljöstrategi samt styrelsens nämndmål. Nedan beskrivs de huvudsakliga aktiviteterna inom miljöområdet under 2019 utifrån miljöpolicyens fokusområden.

Kommunstyrelsen ansvarar för att samordna och följa upp av miljöpolicy och miljöstrategin genom stadsledningsförvaltningen. Under året har stadsledningsförvaltningen haft dialoger med samtliga förvaltningar för att stärka det systematiska miljöarbetet och uppföljningen utifrån stadens miljöpolicy med tillhörande miljöstrategi. Stadsledningsförvaltningen har även bistått med stöd till förvaltningarna i specifika miljöfrågor.

För att stärka stadens miljöarbete har en miljö- och demokratiberedning under 2019 etablerats under kommunstyrelsen. På beredningens sammanträden under hösten har bland annat stadens strategiska arbete med förbättrad vattenkvalitet, stadens klimatstrategi och kommunstyrelsens bulleruppdrag behandlats.

Arbetet med att ta fram en strategi för minskad klimatpåverkan och anpassning till ett förändrat klimat har under året samordnats av stadsledningsförvaltningen. Underlaget inför framtagandet av klimatstrategin inkluderar nulägesanalyser, omvärldsbevakning och en workshop med näringsliv och civilsamhälle i Solna. Efter en remiss hos stadens nämnder samt stadens miljö- och demokratiberedning antogs klimatstrategin av kommunstyrelsen i december 2019. Solna stads klimatstrategi slår fast stadens målsättningar inom klimatområdet och lyfter fram ett antal strategier med syfte att minska stadens klimatpåverkan och minimera de effekter som uppstår av ett förändrat klimat.

Inom ramen för arbetet med *hållbar stadsutveckling* har kommunstyrelsen under perioden arbetat för att skapa förutsättningar för ett effektivt markutnyttjande, en tät stadsstruktur och ett resurseffektivt byggande samtidigt som stadens grönområden värnats. I samband med utarbetande av exploateringsavtal under perioden har miljöprogram, eller likvärdigt, och dagvattenutredningar tagits fram. Under våren har även revideringen av vägledningen "Mot ett hållbart Solna – exploatörernas medverkan vid planering och byggande" slutförts och fastställts av kommunstyrelsen. I den reviderade vägledningen redovisas Solna stads ambitioner inom miljöområdet och de förväntningar staden har på exploatörer verksamma i staden för att tillsammans åstadkomma en hållbar stad.

För att främja en *effektiva resursanvändning* har kommunstyrelsen skapat förutsättningar för solnaborna att resa miljövänligt genom arbetet med utbyggnad av tunnelbanan och övrig kollektivtrafik, utbyggnad av cykel- och gångvägar vid exploatering samt för att nybyggnation sker i goda kollektivtrafiklägen. Bland annat har arbetet med nya tunnelbanan och utbyggnad av Mälärbanan fortsatt. Under våren har stadens riktlinje och anvisning för tjänsteresor uppdaterats och fastställts. I och med uppdateringen har fokuset på klimat och miljö stärkts, bland annat genom att tydliggöra att kollektivtrafik och tåg är prioriterat färd sätt och genom att uppmuntra resfria möten via videokonferens.

Som ett led i arbetet för att främja en *god livsmiljö* har under våren två ytterligare lokala åtgärdsprogram antagits med konkreta insatser för att minska föroreningarna och höja vattenkvaliteten i stadens vattenförekomster. Det ena åtgärdsprogrammet fokuserar på förbättrad vattenkvalitet i Igelbäcken, Edsviken och Lilla Värtan medan det andra åtgärdsprogrammet omfattar Ulvsundasjön. Tillsammans med det redan antagna lokala åtgärdsprogrammet för Brunnsviken finns nu konkreta planer för förbättrad vattenkvalitet i alla stadens sjöar, havsvikar och vattendrag.

För att skapa förutsättningar för en god luftkvalitet mäter staden sedan första januari 2019 halterna av luftföroreningarna kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀) i luften längst Råsundavägen, i närheten av stråket. Det preliminära resultatet visar att luftkvaliteten uppfyller miljökvälighetsnormen för luft. Det definitiva resultatet av luftmätningen kommer presenteras under första kvartalet 2020. Under perioden har även uppdraget om att utreda minskade bullerstörningar i Bergshamra från E18 och i Frösunda samt Ritorp från E4 genomförts.

Relevanta och uppföljningsbara miljökrav har ställts i ett antal upphandlingar. Exempelvis har miljökrav ställts i upphandling av catering och vid avrop av fordon.

Medarbetare

Stadsledningsförvaltningen har per 31 december 121 medarbetare, vilket är en ökning från 112 medarbetare i december 2018. Ökningen kan förklaras av att stadsledningsförvaltningen har tagit över vissa funktioner från fackförvaltningar under året samt att exploateringsverksamheten har stärkts upp.

Under våren har årets medarbetarundersökning genomförts och förvaltningens totala HME uppgick till 85,7, vilket är ett förbättrat resultat (83,4 år 2018). Under hösten arbetar enheterna vidare med inriktningen att ta fram handlingsplaner.

Sjukfrånvaron på stadsledningsförvaltningen har ökat från 3,8 procent till 5,7 procent. Det är främst den långa sjukfrånvaron som har ökat till följd av ett fåtal individers sjukdom. Individuella handlingsplaner är framtagna.

Den årliga uppföljningen och rapporteringen av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) har genomförts i staden. Uppföljningen av stadsledningsförvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete visar att det fungerar väl och att förvaltningens chefer har kompetens, befogenheter och resurser att arbeta med arbetsmiljöfrågorna.

Grunden för en gemensam syn på ledarskapet har fortsatt under 2019 med Klart ledarskap som grundläggande ledarutvecklingsprogram. Under året har cirka 20 nya chefer genomfört programmet. Specifikt chefsamtal har genomförts för samtliga chefer med utgångspunkt från stadens ledarskapslöfte. Fördjupad ledarutveckling som knyter an till årets resultat av medarbetarundersökningen har också erbjudits stadens chefer; konflikthantering, verkningfulla samtal, att hantera och förebygga stress på arbetsplatsen mm. Karriärväg och stöd "Från medarbetare till chef" har även funnits med i årets utbud inom ledarutveckling. Pilotprojekt "Leda utan att vara chef" har påbörjats inom MBF.

Vidare har stadsledningsförvaltningen hållit i den årliga löneöversynsprocessen i staden. Prioriterade grupper i år var socialsekreterare, biståndsbedömare och miljö- och hälsoskyddsinspektörer. I övrigt har utvecklingsarbetet inom HR fortsatt inom bl.a områdena kompetensförsörjning, chefsstöd, ledarutveckling och attraktiv arbetsgivare. ESF-projektet Digitalt medarbetarskap, som stadsledningsförvaltningen projektleder, har under våren övergått från ett planerings- till ett genomförandeskede med utbildningsinsatser inom omvårdnadsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen.

Periodutfall	2019	2018	Förändring
Antal anställda	121	112	9
- varav kvinnor	71	69	2
- varav män	50	43	7
Antal årsarbetare i snitt	119,1	110,9	8,2
Sjukfrånvaro, %	5,7	3,8	1,9
Hållbart medarbetarengagemang-index (HME)	85,7	83,3	2,4

Fotnot: Antal årsarbetare i snitt avser överenskommen sysselsättningsgrad. Sjukfrånvaro avser perioden januari-december för respektive år.

Antal anställda och årsarbetare avser perioderna per 31 december. Tidigare rapportering avsåg periodens snitt av december månad.

Framtida utmaningar och förutsättningar

Stadsutveckling och trafik

Tillväxten innebär stora möjligheter för Solna. Med nya invånare ökar skatteintäkterna, samtidigt som underlag skapas för en bättre närservice, utveckling av kollektivtrafik och en tryggare miljö. Inriktningen för staden är att skapa en tät stadsstruktur med en varierad bebyggelse, som består av en blandning av bostäder, arbetsplatser och olika typer av service. Ambitionen är att skapa förutsättningar för ett tillgängligt serviceutbud i hela staden. Utifrån stadsdelarnas egna identiteter ska barriärer byggas bort och stadsdelarna länkas ihop för att skapa en mer sammanhållen stad.

I detta perspektiv är det också viktigt att säkerställa att planeringen för stadsutvecklingen samordnas med planeringen för olika typer av service. De nya stadsdelarna behöver försörjas med förskola, skola, äldreomsorg,

gruppboende, teknisk infrastruktur och annan kommunal service. Det ställer krav på staden att bygga ut den kommunala servicen i den takt och i de områden som Solna växer, för att kunna svara upp mot stadens åtaganden.

Trafiken är en stor utmaning för Solna. En fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken med bland annat den nya tunnelbanan, en ny pendeltågsstation i Huvudsta och stombussnätet samt av nya trafiklösningar som förbättrar trafikföringen i staden är nödvändiga för att Solna ska kunna fortsätta växa. I ett större regionalt perspektiv finns utbyggnaden av Mäljarbanan och Ostkustbanan. Under det kommande året kommer den nya tunnelbanan till Arenastaden att börja byggas, samtidigt som planeringen av utbyggnaden av Mäljarbanan genom Solna intensifieras. Det kommer således att vara ett stort fokus på planering och utbyggnad av infrastruktur, som påverkar Solna under de kommande åren.

Behov av utbyggnad av den kommunala servicen

Det sammantagna behovet av kommunal välfärd såsom förskola, grundskola, gymnasieskola, LSS och äldreomsorg i Solna bedöms vara ungefär 15 procent större 2025 jämfört med 2019. Behovsökningen beror på den befolkningsökning och förändrade befolkningssammansättning, som framgår av befolkningsprognosen. De närmaste tre åren är det dock en mer begränsad befolkningsökning i Solna och andra stockholmskommuner till följd av nedgången i byggkonjunkturen.

Utifrån förutsättningen att byggkonjunkturen därefter kommer igång innebär befolkningsprognosen att det sedan kommer finnas behov av ytterligare en förskola om 100 platser varje år samt en grundskola och ett gymnasium ungefär var femte år. Vad av detta som staden behöver uppföra, påverkas av tillkomsten av enskilda förskolor och friskolor, samarbetet i länet, ledig kapacitet i befintliga lokaler och tillkommande platser vid nybyggnation, som har avtalats om i exploateringsavtal med exploatörer. Främst på högstadiet och gymnasiet är det vanligt att elever som bor i Solna väljer att gå i enskilda skolor, men även i skolor i Stockholms stad. Om mönstret inom förskola och skola består innebär det att behovet av tillkommande kommunala verksamheter i Solna blir lägre än vad befolkningsprognosen indikerar.

I Solna ökar antalet äldre i långsammare takt och i ett senare skede jämfört med i resten av Sverige. Behovet av platser i vård och omsorgsboende är därför relativt stabilt de närmaste fem åren och först omkring 2025 bedöms behovet bli tydligt. Enligt befolkningsprognosen kommer det behövas ytterligare två vård- och omsorgsboenden under det kommande decenniet med 2026 respektive 2030 som ungefärliga startår. Utifrån befolkningsprognosen finns också ett behov av tillkommande LSS-boende. Det kommer finnas behov av ett nytt gruppboende för LSS per år för att dels möta befolkningsökningen, dels möjliggöra ytterligare hemmaplanlösningar i form av boende och platser i Solna. Behovet av LSS-boenden bedöms kunna mötas genom tillkommande platser vid nybyggnation, som har avtalats om i exploateringsavtal med exploatörer.

Utbyggnaden av den kommunala servicen behöver ske på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt. De långsiktiga investeringsbehoven måste balanseras mot behoven i den löpande verksamheten. Det ställer krav på prioritering och effektivisering i stadens verksamheter. I detta sammanhang är det också viktigt att beräkna hur stor andel av investeringsbehovet som staden behöver svara för och hur mycket externa intressenter kan tillhandahålla. Målsättningen är att finansieringen av den infrastruktur och välfärd som krävs för utbyggnaden ska ske inom respektive exploateringsprojekt. I driftverksamheten är det på motsvarande sätt viktigt att ta ställning till vilka delar och vilken andel som stadens egenregiverksamhet ska utföra och vad andra intressenter kan stå för.

Solna fortsätter också påverkas, liksom övriga landet, av att många människor har sökt sin tillflykt till Sverige. Staden är, enligt anvisningslagen, skyldig att ta emot och bosätta nyanlända som har fått permanent uppehållstillstånd. Sedan 2017 har Solnas kommunal från Migrationsverket successivt minskat och uppgår till 126 nyanlända under 2019. Länsstyrelsens har meddelat att Solnas kommunal för 2020 uppgår till 105 nyanlända. Det kommer fortsatt att ställa krav på ett nära samarbete för att ordna boende, skolgång, samhällsorientering m.m. som ger de nya solnaborna en bra start på livet i Sverige.

Utveckling av Solna stads verksamheter och fortsatt god ekonomi

Under de kommande åren kommer välfärdsbehoven öka till följd av att antalet äldre ökar samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder inte ökar i alls samma takt. Det påverkar både utvecklingen av skatteintäkterna och tillgången till personal i kommunerna. Denna utveckling ställer sammantaget krav på en utveckling av stadens verksamheter och arbets sätt. Redan idag sker olika typer av verksamhetsutveckling inom stadens verksamheter. Det görs bland annat flera olika verksamhetsuppföljningar, som visar hur kvaliteten utvecklas i verksamheterna och vilka utvecklings- och förbättringsområden som finns. Även brukar- och medborgarundersökningar samt synpunkter från solnaborna som kommer in till staden via kontaktcenter och andra kanaler ger viktig information som kan ligga till grund för verksamhetsutvecklingen. Arbetet behöver dock intensifieras, inte minst med fokus på verktyg som it och digitalisering, för att staden ska kunna möta de ökade välfärdsbehoven.

Kommunstyrelsen har därför fått i uppdrag att driva ett utvecklingsarbete om hur stadens verksamheter såsom äldreomsorg, skola och förskola behöver utvecklas till år 2025. Ett stadsövergripande arbete har påbörjats för att identifiera målbilder för de olika verksamheterna och strategier för att nå målen. Ett särskilt fokus ligger på hur it och digitalisering kan användas som verktyg för att effektivisera och förbättra välfärdsleveransen. Solnaborna förväntar sig i allt högre grad att snabbt, enkelt och säkert kunna sköta sina ärenden, få tillgång till information och ha möjlighet till inflytande genom digitala kontaktvägar. Genom att utnyttja it och information på ett smart sätt kan vardagen förenklas för solnabor och företagare samtidigt som effektiviteten kan öka i verksamheterna.

Ett särskilt fokus behöver också ligga på kompetensförsörjning. Konkurrensen om medarbetare kommer att öka under de kommande åren och stadens förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens blir därmed allt viktigare. Det har pågått ett utvecklingsarbete inom HR-området i Solna under de senaste åren. Medarbetarperspektivet har integrerats i stadens styr- och uppföljningssystem, nya arbetstidsavtal har tecknats, en stor ledarskaps- och medarbetarskapsatsning och ett arbete för hållbar arbetshälsa har genomförts. Detta utvecklingsarbete behöver intensifieras och vidareutvecklas för att säkerställa att staden långsiktigt klarar kompetensförsörjningen. Ett särskilt fokus ska fortsatt ligga på insatser för att sänka sjukfrånvaron.

Konkurrensutsättning

Uppföljning av genomförda upphandlingar

Verksamhetsområde / Avtal	Uppföljning
It-konsultmäklare	Genomförts under hösten 2019 (KS/2015:229).
Webbplats och webbyrå	Olika avrop har genomförts under våren 2019 (KS/2012:32).
Juristtjänster	Upphandlingen har flyttats framåt i tiden.

Under året har upphandling och avrop skett inom en rad olika områden. Staden använder till stor del SKR:s ramavtal för anskaffning av varor och tjänster och avrop har främst skett på dessa ramavtal. Inom bland annat följande områden har upphandling och avrop skett; idrott & gymnastikmaterial, ID-kort, NO-material i skolan, möbler till skolan, ismaskin, e-tjänsteplattform, konstgräs, it-konsulter, tekniska konsulter samt diverse andra avrop och mindre upphandlingar. Vidare genomförs en rad upphandlingar inom ramen för stadens exploateringsprojekt. Upphandling av juridiska tjänster har flyttats till år 2020.

Ett stort fokusområde har under senare delen av 2019 varit de avtal som berörs i projektet Effektiva inköp. Nya avrop och revidering har gjorts av de avtal och varugrupper som berörs i projektet.

Avtalsuppföljning

Under 2019 har arbetet med att förstärka samarbetet mellan olika nämnder och kommunala bolag för att dra nytta av gemensamma resurser och effektivisera arbetet inom upphandlingsområdet fortsatt. Kommunstyrelsen har ett löpande arbete avseende konkurrensutsättning och upphandling för att förbättra stadens upphandlings- och avtalsuppföljningsprocesser. Satsningen på effektivare inköpsprocesser samt på en gemensam marknadsplats för elektroniska inköp pågår sedan förra året.

Inom avtalsuppföljningen har inriktningen under året varit att följa upp avtal inom framför allt olika tjänsteavtal, bland annat persontransporter, städtjänster, IT-konsulter och postförmedlingstjänster. Ett färre antal avtal för varor har följts upp, bland annat avtalen för livsmedel, material för NO-utrustning och viss IT-utrustning.

Under 2019 har arbetet med e-handel fortsatt inom projektet Effektiva inköp, vilket innebär att inköp görs i stadens ekonomisystem (i Raundance i inköpsportalen Marknadsplatsen). En projektorganisation för ändamålet är tillsatt. Förvaltningsorganisationen är under utarbetande. Inledningsvis är fokus på avtalen för varuinköp. Utveckling och tester sker initialt tillsammans med stadens största förvaltning, barn- och utbildningsförvaltningen.

Avtalsuppföljning sker löpande för de varor som läggs in i e-handeln. E-handeln kommer på sikt leda till förenklade inköp och bättre avtalsuppföljning av aktuella varukategorier.

Intern kontroll

En god intern kontroll bidrar till att säkerställa att verksamheten bedrivs ändamålsenligt, kostnadseffektivt och säkert, med medborgarnas bästa för ögonen. Syftet är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika allvarliga fel. I praktiken handlar det om att ha ordning och reda, veta att det som ska göras blir gjort och att det sker på ett bra och säkert sätt.

I årsredovisningen ska uppföljningen av internkontrollplan redovisas. Vid kontrollerna har inga väsentliga avvikelser upptäckts. Kontroller och identifierade åtgärder redovisas nedan.

Uppföljning av internkontrollplan

Kategori, intern kontroll	Process/Rutin	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
Ekonomi	Redovisning av representation	Granskning av redovisning av representation	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Kontrollen av redovisning av representation visar ett fåtal fel i stickprovskontrollen. De fel som har uppmärksammats är framförallt att fel konto används, vilket i sin tur har visat på en alltför detaljerad kontoplan vad gäller redovisningen av representation. Åtgärder är förändring i kontoplanen vilket kommer att ske i stadens projekt med ny kodplan.</p>
	Ekonomi- och verksamhetsuppföljning	Kontroll av följsamhet mot stadens drift- och investeringsbudget samt mot verksamhetsmål.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Under 2019 har uppföljningar och därmed kontroller gjorts vid månads- och delårsrapporter samt årsredovisning. Resultatet är redovisat till nämnder, styrelse och kommunfullmäktige. Ingen åtgärd krävs.</p>
	Kontroll av utbetalningar	Kontroll av stadens samtliga utbetalningar har skett till rätt mottagare.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Under 2019 har samtliga utbetalningar skett till rätt mottagare.</p>
Verksamhets processer	Kriskommunikation	Kontroll av kompetens kopplat till kriskommunikation samt att rutiner för back up är uppdaterade.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Internkontrollmomentet har genomförts under december. Rutiner för stadens kriskommunikation fungerar väl. En uppdatering av lathund för hantering av kriskommunikation har gjorts i relation till nya webben solna.se.</p>
	Hantering av sekretesshandlingar	Granskning av att sekretessbelagda uppgifter inte har publicerats i handlingar till nämnd.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Internkontrollmoment har skett under oktober. Inga nämndhandlingar med sekretess har publicerats på hemsidan under 2019. Rutiner för stadens nämndadministration fungerar väl. Uppdateringar av nämndernas lathundar genomförs löpande under året.</p>
	Hantering av sekretessbelagda uppgifter i kontaktcenter	Granskning av hantering av sekretessbelagda uppgifter i kontaktcenter.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Kommunstyrelsen Kontaktcenter ska skicka vidare begäran om utlämnande av allmän handling till ansvarig förvaltning om handlingen är sekretessbelagd. Kontrollen har gjorts på ärenden som lämnats ut av kontaktcenter. Inget av kontrollerade ärenden innehöll sekretess varpå hanteringen har skett korrekt. Ingen åtgärd krävs.</p>

Revisionen

Resultaträkning

Periodens utfall

Revisionens utfall visar ett överskott på 0,2 mkr jämfört med periodiserad budget. Avvikelsen både i jämförelse

mellan budget och utfall 2019 samt utfall mellan 2019 och 2018, beror på färre utbildningar samt färre möten. Jämfört med utfallet i samma period 2018 är utfallet för nettokostnaderna 0,2 mkr lägre.

mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2019	2018	% 19/18	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Taxor och avgifter	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Hyror och arrenden	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av verksamhet	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Interna intäkter (kto 39)	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0 %	0,0	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	-0,7	-0,7		0,0	-0,7	-0,7	0,0
Köp av verksamhet/ tjänster	-1,9	-2,0		0,0	-1,9	-1,9	0,0
Lokalkostnader	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnader	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	0,0	0,0		0,1	-0,1	-0,1	0,1
Interna kostnader (kto 79)	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	-2,6	-2,8	-6,6 %	0,2	-2,8	-2,7	0,1
Verksamhetens nettokostnader	-2,6	-2,8	-6,6 %	0,2	-2,8	-2,7	2,7

Årsprognos

Utfallet för 2019 motsvarar i stort den prognos för stadens revision som lagts under året.